

ՀԱՅԳԵՐԳԷԹ

ՆՈՒՄԵՐՈ 175 ԶԱՐԴԵՆՊԻՆՆ

ԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԵ

24 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1871

Սէտայը Հաղըգէթ հաթթատա իբի տէֆա եանի շարչէնպիւհ վէ հումատա իրթէսի կիւնլէրի պէոյիւք նուսիէ իլէ նէշր օլունահադ , Պիր սէնէլլիյի բէշին օլարագ պիր լիրայի Օսմանլիյէ : Ալթը սյըղը իւշ պէյագ Մէհիտիյէ , վէ իւշ սյըղը իբի պէյագ Մէհիտիյէ տիր : Պէհէր նիւսիէսի 40 փարա : Թաշրալար իչիւն բօսթա իւնրէթի գամմ օլունուր : Ապօնէ օլմուգ իչիւն Ղալաթատա էրմէնի Բիլիսէսի օգաղընուս Ն . 19 իլէ մուրագգամ Սէտայը Հաղըգէթ օտասընա միւրահատաթ օլունուր : Իլանաթըն պէհէր սըրասը իլք տէֆա 100 փարա , իբիննի տէֆա 60 փարա տըր : Ուզուն նէշրլիյաթ իչիւն սյըղնա բազարլըգ օլունուր :

ԱՍԻԹԱՆԷ 24 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

ՏԱԽԻԼ ԻՅԷ

Տիւնեանըն պէշ գըլթասընա Միսիօնարը իրսալինէ տայիր ումուս մըն մէնաֆիլինի միւլթէղիմ Հագաշիգին 416 ընճը նուսիէսինտէ շուսթիտէքի պէնտ կէօրիւմիւշ տիւր :

« Էւրօպատա նէշըր տին վէ մէգհէպ իչիւն կէօնտէրիլէն մէմուրինի բուհանիյէյէ Միսիօնէր տիյօրլար քի պու միսիլլու Միսիօնէր ճէմիլթէրի Էւրօպա վէ Ամէրիգանըն պէօյիւք շէհրլէրինտէ քէսիլիւլ աւտէտ տիր : Հաթտա Լօնտրատա օթօւղ ալթը վէ Ամէրիգատա ալթմիւշ պէշ ատէտ Միսիօնէր ճէմիլթէրի վար տըր , Բարիլ , Վիէննա , Պէրլին , Բօմա . Բէթէրսպուրլ , Ֆրանքֆօրթ վէ սայիրէտէ տախի միւլթէտտիտ ճէմիլթէր պուլունույօր վէ պու Միսիօնէրլէր ճէմիլթէր իյանէթի վէ թապի օլոուգլէրի

տէվլէթլէրին տիւլլէթ , սահապէթ վէ հիմայէթի իլէ գըլթաաթը համիսէի քիւրրէի արղը տօլաշարագ մէղահիպի սայիրէտէ պուլունան աղվամը քէնտու մէղհէպը Նահէլլէնի չէվլիլիյօրլար : Հաթթա Ամէրիգանըն ճանիպը զարպիսինտէ վագը Մէնէկանպիյա իլէ Սուտան ճիհէթլէրինտէ պիր թագըմ աղվամը միւսլիմէ պիլէ անլէրին աղվա վէ իֆսատաթընա գարըլարագ պէլայը ճէհալթլէ թէնէղիւր իւլպ կիտէյօրլար վէ պու Միսիօնէրլէր Հինտ վէ Չին վէ Ֆիլիմէնկի ճէտիտ ձէղայիրինէ կիտէրէք միւնէրրէտ աղիտէի Նահէլլէնի թէրվիլի իչիւն գաթլ օլունույօրլար սէլպ օլունույօրլար , էնվայի իսկէնճէ կէօրիւյօրլար տա եինէ մէսլէրլէրինտէ տէվլամ վէ սէպաթ կէօսթէրէրէք վաղ վէ թէլաքիլէրինտէն կէրու տուրմայօրլար :

Մէրքէզը ճէիլը խիւաֆէթ տէյիլ մէմալիքի մահրուսէտէ պուլունան մէղահիպի սագիմէ ասհապընըն պիլճիւմէ բուի զէմինտէ մէվճուտ միլլը մուլթէլիֆէի իսլամիյէնին թաս

հիհը աղիտէլէրի վագիֆէ վէ սէլահիյէթինի պիթթապի խայիլ վէ համիլ օլտուղի վէ անլէրին ումուրու մէղհէպիլլէրինի խալլէտէն վիգաշէ ֆէրայիլը ումուրտէն պուլունատուղու ճիհէթլէ էօյլէ պիլատը պախտէի Իսլամիյէյէ տախի տա'ալիլէր իրսալիլլէ էրքեանը Իսլամիյէթին հըֆղ վէ թէշիտի մուվաֆըգ հագդ ու հագըգէթ տիր : Հաթթա կէշէնլէրտէ նէշր օլունան Պրէզիլէա սէյահէթնամէսինտէ Պրէզիլէա էհալիյի Իսլամիյէսինին էօյլէ տա'այի թայինինէ շիտտէթ իհթիյաճլէրի օլտուղի միւլթալաա գըլլնտը , պու իհթիյաճլէրինի Իւմիտ պուլնու ահալիի միւսլիմէսի տախի չէնտ սէնէ էվլէլ ինկիլթէրա տէվլէթի միւսաթաթը իլէ պապը խիւաֆէթէնահիյէ արղ իթմիլլէր իտի :

Պրէզիլէա հիւքիւմէթի տուէլը միւլթէմէտտինէտէն մասատուտ վէ տէվլէթը Ալիյէնին Պրէզիլէա մէմալիքինտէ չէնտ ատէտ գօնսօլօու վէ հիւքիւմէթը մէղքիւրէնին Տէրսաստէթտէ մասլահաթ կիւղարը մէվճուտ իքէն եինէ Պրէզիլէա մէմա

լիքինտէ Միւսլիմանլէրին հափիէն
իպատէթ վէ էտայը սալաթ իյլէմէ-
լէրի վէ Պրադիկեա Գաթօլիք քիլի-
սէլէրինտէ վաթթիզ օլմաղա մէճ-
պուր պուլունմալէրի ֆըզրաթը
ըէսալէի մէզքիւրէտէ միւնտէրիճ
իտուկինտէն, էկէր սահիհ իսէ մա-
գամը խիլաֆէթտէն պու պապտէ
հիւքիւմէթը միւշարիլէհայէ իիթա-
րաթ իճրասը պէճա տըրը զանն ի-
տէրիզ վէ պէօյլէ մէմալիքի պաի-
տէի իւլամիլէյէ տա՛այի իրսալի շէօյ-
լէ տուրսուն, էտեանը սայրէտէ պու-
լունան մէմալիք վէ պէլէտան էհա-
լիսինէ տախի էվրոպալուլէրին մի-
սիօնէրլէրինէ մուգապէլէթէն տա՛աի-
լէր թային վէ իզամի լաղըմէտէն
տիր, լաքին պու խըտմէթլէրէ թա-
յին գըլլնաճագ տա՛աիլէրին պիլմէ-
լէրիլաղըմ կէլէն ուլումուֆինունտէն
վէ թուլթաճագլարը մէսլէքտէն պահս
թիլմիլ օլսագ պիւթիւն պիւթիւն
սաթտան չըգմըլ օլսաճաղըմըղտան
մուպէհիսը մէզքիւրէ թաթվիլտէն
իճթինապէն պու գատարճըղլա խի-
թամ վէրիլիզ :

Իշթէ պէօյլէ տա՛աիլէր թայինի
իլէ մէմալիքի մահրուսէի Շահանէ
տախիլինտէ պուլունան էֆրատը
միւսլիմէնին իթթիհատը գլուպի գա-
ղէյէսի հասըլ իտիլտիլի կիպի պիր
թարաֆտանտա իւլէմայի քէրամ
վէ ֆէզհայի իլան հաղարաթը ֆէ-
զայիլը ճիհաթ հագըրնտա նաաղիլ
օլան այաթը քէրիմէ վէ պու պապ-
տէ լիսանը տէր ըուպար նէպէ-
վիտէն սուտուր իտէն ահատիսի
շէրիֆէի մէվլուի պահս իտէրէք
իալգը զաղայէ թահրիս վէ թէշճիհ
վատիսինտէ սէվզը մագալաթ իթմէ-
լի վէ մէվայիլ վէ նէսայիհ իճրա
իյլէմէլի տիրլէր :

Պահսը մէզքիւր հագըրնտա Գուրլէյէնին
միւթալէտաոր :

Պիզէ կէօրիւնիւր քի, հիւքիւ-

մէթը Սէնիյէ իմանա կէթիւրմէք
իչուն տիւնեանըն պէշ գըթաորնա
վայիլլէր իրսալ իտէճէյինտէն զիյա-
տէ եափաճաք կիւզէլ շէյլէր վար
տըր :

Քեաֆֆէի մէմալիզը մահրու-
սէտէ թեգատտիւմ վէ մէտէնէյէթ
վաղու թէարիս օլունսա, ալթ տիւն-
եա էհալիսի (անթիւրօտ) տախիլին-
տէ թէվսի տին ու մէզհէպտէն զի-
յատէ միւֆիտ օլուր :

Էվրօբա վէ Սմէրիգայա պու իշ-
լիլէ մէշղուլ օլմայա միւսաատէ օլու-
նապիլիլ :

Տիւնեանըն շու պալէտտէ մէզ-
քիւր իքի գըթալարընտան ալիմ
ղաթլար օլ գատար չօգ տըրլար քի
քիւրէի արղըն հէր պիր գըթաոր-
նա մէմուրիլէթը ումուլլէլէրին ի-
ֆասը իչուն ասլա էքսիլմէքսիլին,
ատամ կէօնտէրիլէպիլիլ :

Լաքին Թիւրքիատա, ալիմ զաթ-
լար պինլէրճէ հիսապ օլունամատը-
ղընտան, պինաէն ալէյհիւհտէլէրի-
նէ տիւնեանըն օ պիր ուճունտա
իֆա իտիլէճէք մէմուրիլէթլէր իհա-
լէ օլունաճաղընա, մէմալիքին տա-
խիլինտէ պուլունան մէմուրիլէթլէ-
րէ նասպ ու թային օլունմալարը տա-
հա էվլէա տըր :

Վէ պունտան գաթի նաղար,
տէվլէթը ալիլէնին թէնվիլը էզհան
թարիլի իլէ, Էվրօբայա հասէտ ի-
տէճէք պիր հալի գալմատըղը սու-
րէթտէ, տիւնեանըն հէր պիր թա-
րաֆընա իսթէտիլի գատար վայիլ-
լէր իրսալ իտէպիլէճէք, լաքին օլ
վաղըթա տէլին, ալիմ վէ էհի տի-
րայէթ զաթլար մէմալիքին տախի-
լինտէ տահա զիյատէ միւֆիտ խըտ-
մէթլէրտէ գուլլանըլաճալար տըր :

Պիզէլլ մատտէսինէ կէլինճէ,
Հաղայիգ պիլմէլի տիր քի մէզքիւր
տէվլէթին Տէր-Սաատէթտէ սէֆիլի
եօգ տուր :

Պիզիմ միւթալէամըլ :

Մէքէի Հաղայիգէ պու թէսալ-
վուրունա եանի միսիօնարըղըն պա-
շա չըգարըլմասընա մուաֆագ օլմագ-
իչուն իքի հալէաթը միւշքիլէ վար
տըր :

Պիրինճիսի, չիմտի շու թէսալ-
վուրուն գուվլէտէն ֆիլիլէ կէթի-
րիլմէսինէ գալգըշտըղը հալտէ, խա-
ղինէի ճէլիլէնին աղիմ վէ վահի
պիր մէսարիֆաթա տիւշար օլմասը :

Իքինճի, միսիօնարըղա շայէս-
թէ սահիպը առապ ու ախլէաք վէ
էրպապը իլմ ու ֆիւնուն զէվաթըն
մըգտարը մաթլուպէտէ օլմամասը,
վէ պէլքիտէ միսիօնարըղ մէմուրի-
յէթինի թէմամի իլէ իֆա իթմէյէ
միւգթէտիր զէվաթըն հիշ մէվճուտ
օլմատըղը, չիւնքի պիր միսիօնար
իչիւն եալընըլ քէնտու աղայիտի
տինիլէսի իլէ լիսանը մատէրգատը-
նա աչինա օլմասը քեաֆի օլմայուպ
մէմուրիլէթլինին իֆասը իչիւն քիւր-
րէի արղընա վարտըղը գըթաթը
պաիտէսինտէ մէվճուտ վէ միւսթա-
ամէլ օլան էլիլինէի էճնէպիլլէ վէ
միւլթէլիֆէյէ տախի աչինա օլմալը :

Պրագալըմ Էւրօբա լիսանլարը-
նը, չիւնքի ֆէրը իտէլիմ քի պու
լիսանլարա աչինա զէվաթ մըգտարը
քիֆայէտէ պուլունապիլիլ, լաքին
Քեքէի Հաղայիգին մայիւմը ալիլէրի
օլմալը տըր քի, Հինտիթան, Չին,
Գօչինչին, Ճարօն վէ Ֆիլէմէնիլի
ճէտիտ ճէզայիլի կիպի գըթալար-
տա միւսթատմէլ օլան լիսանլարա
աչինա պիր զաթ հիշ եօգ, վէ պու
լիսանլարը բէքտէ գօլայըղլա թահ-
սիլ օլունամայուպ, աղալլի պէշ օն
սէնէյէ միւհթաճ տըր . վէ Գուրի-
յէնին միւթալէալընա ըաղմէն,
էրպապը տիրայէթէ տախիլը մէ-
մալիքտէ իճրասը էլզէմ ու էհէմ
օլան ըսլահաթա միւթէալլիգ մէ-

մուրիյէթլէր իհալէ օլունաճաղընա քալգուպ Էւրոբա վէ Ամէրիգա կիւպի տայիրէի մէտէնիյէթտէ պիզտէն պիրիպիրիմիզէ ֆէրգ ու միւշահէտէ իտէմէյէճէք մէսաֆէ պայիտ վէ Էրրագ պուլունան գըթալարա իմ. Թիսալէն քիւրրէի արզըն պէշ գը. Թալարընա միսիօնարըգ մէմուրիյէթի իլէ Էրպապը տիրայէթ զէվա. Թը իրսալ իտուպ, պէրիտէ մէմա. քիքին տախիլի մէմուրիյէթլէրինին իֆասը իշին աչըգտա գալմագ տող. իտուք քեարը ագըլ օլմայուպ, վահի վէ ասլա մէնֆաթը ճիւղիյէսի օլմայան պիր թէտպիր վէ չօճուգլա. րըն ճիճիպիճիյի կէօրիւպ պաղը. րարագ չաղըրարագ իսթէտիյի վէ եախօտ եանընտա պուլունան պէօ. յիւյի, պիր շէյ եախտըղը հալտէ, քէնտուսի տախի անա իմթիսալ իյ. լէմէք միւրատընտա պուլունան սապ իւ սիւպեանըն ագլ ու ֆէրասէթին. տէն ասլա պիր տէրէճէ ֆէրգի օլմայան Հագայիգ կիպի հաթտինի միւ. թէճալուզ վէ պաղընտան եէրիլէ կէօ. յիւն պիրպիրինտէն օլան ուզաղըղը դատարերրագ պուլունան միւթալէա. թա գալգըշան պիր զաղէթանըն մա. նաարզ վէ մէֆհոմսուզ պիր թէք. լիֆի տիր:

Լաքին պալատէ զիքընի կէշ. միշ օլտուղումուզ հալէաթը միւշ. քիլէֆէն դաթի նազար օլունտուգ. տա, Դեհէ օլմագ խայալաթընտա կէզէն Հագայիգ իշուն տիկէր պիր հալէաթը թէսհիլէ վէ միւ. ֆիտէ վար տըր, շէօյլէ քի պու կիւնքի կիւն մէմալիքի մահրուսէի Շահանէտէ ալէթ թախմին ագալի եիրմի տէօրթ միլիոն Էրպապը մէզ. հէպը Զահէ, վէ պուլնարտան չօ. զու լիսանը Թիւրքիյէ աշինա վէ պի. նայէն ալէյ միսիօնարըգ սըֆաթը իլէ կէօնտէրիլէճէք զէվաթըն լի. սանընը աղնայան պուլունուպ, օլ

կիւնտէն պէտէն շու 24 միլիոն նէֆէր մէզհէպը Զահէ Զահէ. լէրէ, մէնաֆիլի ումումիլիյէ սահի. ֆէլէրինի աշմըշ օլան Հագայիգ տա. խի եէվմիլիյէ նումէրօսումնտան աչըգ. տան օլարագ 24 միլիոն նիւսիլէ շիւպ. հէսիլ ֆիւրուլթ իտէճէյի վէ պէ. հէր նիւսիլէսի 15 էր փարատան հի. սապ օլունտուգտա հէր կիւն 9 մի. լիօն զուրուշուգ սաթըշ հասըլ օլա. ճագ, վէ մէպալիղը մէզպուրէտէն պիր մըգտարը մէտարիֆաթա վէպիր մըգտարը տախի գումար զէվգ ու սէ. ֆայա վէ պաղի դալանը տախի իթ. թիհատը գումարի գաղիյէսինէ սարֆու ֆէտա օլունտուգտա, պիթթէվիթը թէալէա Հագայիգին սայէսինտէ պէշ օն սէնէ զարֆընտա Բօլիկիւս միսսիօնարլար եէթիշտիրիլտիգտէն սօնրա, Տէր-Սաատէթէ պիրտէ ճէ. սի.մ. քեաղըտ ֆապրիգասը աչըպ, վէ ֆապրիգաթօրըք սըֆաթընը տախի իլթիգամ իյլէյուպ, վէ արթըգ իս. թէտիլի գատար Մէճմուլանըն Տիօ. ժէնտէն ալարագ տէրճ իթտիլի զիյգըյմէթ գումթունուն լազլազի. յէթլէրի կիպի օլուր օլմագ զէվգէք մուպահասալար իլէ քեաղըտլարը գարալայուպ մագսէտինէ նայիլ վէ մուաֆագ վէ խաղինէի ճէլիլիյէ տախի քիւլի մէնֆաթը մուճիպ օլաճաղը շիւպհէ գապուլ իթմէզ սահիհիլէթլէրտէն պիրի տիր:

Լաքին Դեհէ Հագայիգին շու տա մալիւմի ալիլէրի օլմալը արըքի Էւրօբատա պիւֆիլէ, ճինայէթ նազա. րը իլէ միւշահէտէ վէ հաթթա Մօր. մօն միսիօնարլարը Ամէրիգալլար. տան միւճէզաթը շէտիտէ իլէ թէէ. տիւպ օլունմագտա տըրլար:

Պիւրէմէք այըպ տէյիլ, էօյրէն. մէլի վէ քէնտուսինի աղիմ կէօս. թէրմէք այըպ տըր:

— Կէշէն ճումաա իրթէսի կիւ. նիւ Սէմահէթլու Բաթրիքիմիզ Հա.

սուն էֆէնտի հաղրէթլէրի Զաթը Հաղրէթը Սէտարէթէնահիլէրինին տէվլէթխանէլէրինէ պիլ աղիմէ վէ միւշարիլէյ հաղրէթլէրի իլէ պիր միւտտէթ միւլադաթ իթմիշ օլտու. զու իշիթիլիշ տիր:

Խ Ա Ր Ի Ճ Ի Յ Է

Մ. ԺԻԻԼ ՖԱՎՐԸՆ ՄԵՅԹՈՒՊԸ

Շու աթիտէդի Մ. Ժիւլ Ֆավ. րընըն մէզթուպը Ֆրանսանըն բէսմի զաղէթասընտա օգումումուշ տըր:

Տիրայէթլու Միւլիլիֆ էֆէնտի.

Իւշ կիւնտէն պէրու քէօյտէն ալտէտ իթմիշ օլուպ, պաղը Լիթա. լիւա զաղէթալարընտան ալընմա պէնտլէրտէ, պէնտէնիգին Բօմա հագ. դընտա վաղը օլան թէէլիֆաթըմտա բիվայէթ իյլէմիշ օլտուղում թըրլինի էվլէլը մուալիլէրէ 26 թարիլի իլէ գօնթա՝ Սրգուրըն թէլէկրաֆնամէսի. նին սահիհիլի գապուլ օլունմամըշ օլտուղումու միւթալէա իթտիմ:

Իմտի պունուն իւղէրինէ ումու. րը խարիճիյէ նաղըրընա եաղտըմքի, Գօրիսթիմտէն միւսթէէմինիմ, վէ սահիհէն հիշ պիր սէհվիյաթտա պու. լունմամըշ տըր:

Լաքին նէ տէրէճէլէրտէ թէա. ճիւպէ կիւրիֆթար օլտում, պու սա. պահ Վէրսայլտա միւշարալէյ իտա. րիճիյէ նաղըրընա իթայի վիզիթա իթտիղիմտէ, սահիհէն թէլէկրաֆ նամէի մէղքիւրէնին ճիւլէլէրին. տէն պիրիսինին եաղնըշքօրիա օլուն. մուշ օլտուղընը տույտումտա:

Իշթէ մէզքիւր օէհվիյաթըն շա. միլ պուլունան ճիւմիլէ շու տըր:

Մ. Գօնթ տ-Արքուր համիլ պուլունտուղու շէհատէթնամէսինին թագաթիմ իյլէտիղի կիւն Աղիզ բէ.

